

Asia: VN/12018/2022

YM: Asetus elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon myönnettävästä tuesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään. Pykäläkohtaiset kommentit pyydetään alla oleviin, pykäläkohtaisiin tekstikenttiin.

-

1 § Soveltamisala, ja sen perusteluita koskevat kommentit

Metsähallitus toteaa, että asetus on tarpeellinen keino yksityismailla sijaitsevien elinympäristöjen ja niiden monimuotoisuuden tilan parantamisen näkökulmasta. Asetuksella on yhtymäkohtia Metsähallituksen Luontopalvelujen toimintaan, mistä näkökulmasta kommentit jäljempänä on esitetty.

2 § Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen, ja sen perusteluita koskevat kommentit

Ei kommentteja

3 § Tuen muoto, ja sen perusteluita koskevat kommentit

Ei kommentteja

4 § Tukihakemuksen sisältövaatimukset, ja sen perusteluita koskevat kommentit

Tukijärjestelmä perustuisi hakijan tekemään tukihakemukseen. Tukea voitaisiin myöntää myös maanomistajan kirjallisen suostumuksen perusteella. ELY-keskus käsittelee hakemuksen tai huolehtisi suostumuksen ja tarvittavien tietojen hankinnasta ja tekisi tukipäätöksen. ELY-keskus myös vastaisi hoitotoimien järjestämisestä, tarvittaessa yhteistyössä Metsähallituksen Luontopalvelujen kanssa.

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Metsähallituksen Luontopalvelujen rooli asetuksen toimeenpanossa kohdistuisi yksityisille luonnonsuojelualueille, joihin liittyvissä hoitotoimissa Luontopalvelut toimisi tarvittaessa ja kohdekohtaisesti erikseen sopien yhteistyössä ELY-keskuksen

kanssa. Ei-suojelluilla yksityismailla asetuksen toimeenpanoon liittyvät tehtävät olisivat Metsähallituksen näkemyksen mukaan kokonaan ELY-keskuksilla. Tämä työnjako olisi syytä tarkentaa perustelumuistioon.

Asetuksessa tai sen perustelumuistiossa tulisi selventää, mitkä tahot käytännössä voisivat olla tuen hakijoita. Lisäksi selvennystä tarvitaan siitä, onko tarkoitus jatkossa hoitaa yksityisillä suojelualueilla tarvittavat luonnonhoito- ja ennallistamistyöt suunnittelutöineen kokonaan ensisijaisesti tämän asetuksen tarkoittamalla tuella. Vai onko tarkoitus, että Metsähallituksen Luontopalvelut nykyisen käytännön mukaan voisi toteuttaa toimia myös sille myönnettyllä luonnonsuojelualueiden hoitoon tarkoitettulla budjettirahoituksella, mikäli kohteelle ei ole myönnetty avustusta, tai mikäli kyseessä on toistuvasti hoidettava kohde, esimerkiksi lehto, jolle on jo kertaalleen myönnetty avustus. Selvennystä kaivataan siitä, missä tapauksissa kohteiden toimenpiteet oletetaan toteutettavan Luontopalvelujen budjettirahoituksella. Tämä kokonaisuus on syytä avata ja selkeyttää perustelumuistiossa, jotta tuki ohjautuu tarkoitettuihin kohteisiin ja varmistetaan yhdenvertainen maanomistajien kohtelu.

Asetustekstissä todetaan: ”Tuen muoto on lajien elinympäristöjen ja luontotyyppien ekologista tilaa parantavat ennallistamis-, kunnostus ja hoitotoimenpiteet sekä tarvittaessa niiden suunnittelu. Tuki koostuu tavaroista ja palveluista.” Myönnettävän tuen tarve yksityisillä luonnonsuojelualueilla lähtee nykyisin useimmiten Luontopalvelujen suunnittelijoiden luontoinventointien yhteydessä havaitsemista hoitotarpeista ja toimenpide-ehdotuksista. Ehdotettu asetusta ei tuone muutoksia tähän. Tukijärjestelmä perustuisi hakijan tekemään tukihakemukseen, eikä liene perusteetonta uskoa, että Luontopalveluilla tulee olemaan – aiempaan viitaten – asiantuntijuuteensa pohjautuvaa roolia myös tuen hakuprosessissa hakijaa avustavana tahona mm. suunnitelmien laatimisessa ja kustannusten arvioinnissa. Perustelumuistiossa on viitattu vain ELY-keskusten lisääntyvään resurssitarpeeseen luvan käsittelyssä ja sopimuksen laadinnassa, mutta lisäresurssien tarve lienee odotettavissa edellä mainituin perustein myös Luontopalveluissa. Näin on jo tapahtunut vastaavan perinnebiotooppien hoitotukiasetuksen toimeenpanossa.

Metsähallitus toteaa, että yleisellä tasolla olennaista yhteistyössä on se, että ylimääräistä hallinnollista taakkaa ELY-keskusten ja Luontopalvelujen kesken vältetään. Tärkeää on, että ELY-keskukset pitävät Luontopalvelut tietoisena hakuprosesseista tiiviisti heti niiden ensi vaiheista lähtien. Hakemusten sujuvan toteuttamisen kannalta toteutuksen aikataulutus tulisi mahdollisimman pitkälti ennakoiden kytkeä Luontopalvelujen vuosityösuunnittelun aikatauluihin, jotta toteutukseen voitaisiin varautua henkilöresurssein mahdollisimman hyvissä ajoin.

5 § Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset, ja sen perusteluita koskevat kommentit

Pykälän 2 momentin perusteella tukea ei myönnettäisi toimenpiteille, joista maanomistaja saa muuta kuin kotitarvehakkuuseen rinnastuvaa tuloa. Tällä tarkoitettaisiin niin vähäistä tuloa, että se voidaan rinnastaa kotitarvehakkuuseen. Metsähallitus pitää erittäin harmillisena sitä, että asetusta ei tuo ratkaisua yksityisten suojelualueiden puunmyyntitulojen omistajuuden ongelmaan, mikä estää tällä hetkellä useiden yksityismaiden suojelualueiden ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien toteuttamisen. Tähän toivotaan mahdollisimman pikaista ratkaisua muulla säädösvalmistelulla.

6 § Tukipäätös, ja sen perusteluista koskevat kommentit

Ei kommentteja

7 § Voimaantulo

Asetuksen soveltamisjakso olisi 2022-2027. Metsähallituksen näkemyksen mukaan tavoiteltavaa olisi, että soveltamisjakso ulottuisi koko Helmi-kaudelle eli vuoteen 2030 asti.

Niemelä Juha
Metsähallitus

Oikarinen Susanna
Metsähallitus